

Dagsorden

Dagsorden til 11. ordinære møde i Kommunernes It-Arkitekturråd

Mødet afholdes 10. september 2014 i:

KL-Huset
Weidekampsgade 10
2300 København S.
Lokale S-10

Der vil være morgenmad fra kl. 09.30 og det ordinære møde starter kl. 10.00. Mødet forventes afsluttet ca. kl. 16.00

Den 12. august 2014

Sags ID: SAG-2013-07862

Dok.ID: 1892434

ALB@kl.dk

Direkte

Mobil 2939 3723

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/26

Dagsorden til 11. ordinære møde i Kommunernes It-Arkitekturråd	1
1. Velkommen og siden sidst	3
2. Opdateret kommissorium for Kommunernes It-Arkitekturråd og konstituering af forretningsudvalg	4
3. Arkitekturstyring og den fremadrettede digitaliseringsdagsorden	6
4. Brugerportalsinitiativet til digital understøttelse af kommunikation, læring og trivsel i folkeskolen	10
5. Governancemodel for fælleskommunale it-løsninger	14
6a. Status på fælles infrastruktur	15
6b. Serviceplatform	16
7. Status på fælles snitflader	17
8. It-sikkerhedspolitik	19
9. DHUV – med Arkitekturrapport	21
10. KITOS – med Arkitekturrapport	22
11. VERA	24
12. Eventuelt	26

1. Velkommen og siden sidst

Henrik Brix og Ghita Thiesen

2. Opdateret kommissorium for Kommunernes It-Arkitekturråd og konstituering af forretningsudvalg

Ghita Thiesen og Pia Hansen

Arbejdet med kommunernes it-arkitekturstyring er i fortsat udvikling, og der er derfor et løbende behov for at evaluere bl.a. organiseringen af arbejdet og tage stilling til evt. ændringsbehov. Kommunernes It-Arkitekturråd har slået sig fast som en spiller i det kommunale landskab, og rådets rolle skal fortsat konsolideres. For at sikre tilstrækkelig kontinuitet i arbejdet og en bred profil i rådets sammensætning, har KL's direktion besluttet, at udvide formandsperioden til tre år og at øge antallet af medlemmer i rådet med et nyt kommunalt medlem, som repræsenterer velfærdsområderne. Det er fastsat i et opdateret kommissorium, som samtidig inkluderer arkitekturrådets forretningsudvalg som en officiel del af organiseringen.

Indstilling

Det indstilles, at arkitekturrådet beslutter, om der skal vælges et ekstra medlem af rådets forretningsudvalg, og i så fald vælger nyt medlem.

Sagsfremstilling

Rammerne for arbejdet i Kommunernes It-Arkitekturråd blev oprindeligt fastsat som led i etableringen af rådet i efteråret 2011. Siden er der løbende sket en udvikling, og den nylige opdatering af kommissoriet introducerer følgende ændringer i de formelle rammer for rådets arbejde:

- formandsperioden udvides til tre år. Det betyder, at den nuværende formandsperiode udvides med yderligere to år.
- antallet af kommunale medlemmer er øget fra seks til syv.
- rådet besluttede allerede ved sin opstart, at etablere dels et forretningsudvalg og dels et netværk af kommunale it-arkitekter, som understøtter rådets arbejde på operationelt niveau. Både forretningsudvalg og netværk er nu formelt en del af organiseringen omkring rådet.
- Rådets øgede fokus på forankring af arkitekturstyring lokalt i kommunerne er nu nævnt som en af opgaverne
- endelig er der sket en generel sproglig opdatering som følge af, at rådet, ud over fortsat stort fokus på at følge monopolbruddet til dørs, også dækker arkitekturstyringen mere bredt.

Det opdaterede kommissorium har været drøftet i arkitekturrådets forretningsudvalg, som har udtrykt fuld opbakning til de foreslåede ændringer.

KL's direktion har udpeget Kirsten Skovrup, Aalborg Kommune, som det 7. kommunale medlem af rådet.

Forretningsudvalget består af rådets kommunale formand, herudover 1 eller 2 kommunale medlemmer, den ansvarlige kontorchef for arkitekturrådet i KL samt sekretariatet i KL og KOMBIT. Forretningsudvalget arbejder operationelt mellem rådets møder med at sætte retning for rådets arbejde på både kort og lang sigt samt den konkrete planlægning af både rådets møder og igangværende udviklingsaktiviteter. Det er arkitekturrådet, som vælger forretningsudvalgets kommunale medlemmer.

Pt. er de kommunale medlemmer formand Henrik Brix og Peter Hauge Jensen. Henrik Brix har været medlem af forretningsudvalget siden start, først som menigt medlem og nu som formand. Peter Hauge Jensen har været medlem siden september 2013, hvor rådet besluttede at styrke forretningsudvalgets sammensætning med et aktivt medlem af netværket af kommunale forretnings- og it-arkitekter. Peter er til daglig chef for arkitektur, udvikling og dataanalyse i Odense Kommune.

Arkitekturrådet har nu mulighed for at vælge et 3. kommunalt medlem af forretningsudvalget.

Medlemmerne deltager i ca. 8 videomøder årligt á ca. 2 timers varighed. Mødekadencen er afstemt med forberedelsen af de ordinære møder i arkitekturrådet. Herudover inddrager sekretariatet, efter behov, løbende forretningsudvalget i sine dispositioner. Det kan fx omhandle input i interessevaretagelsen, udviklingsaktiviteter relateret til rådet etc.

Bilag

Bilag 1: Kommissorium for Kommunernes It-Arkitekturråd.

3. Arkitekturstyring og den fremadrettede digitaliseringsdagsorden

Jane Wiis

It-arkitekturstyring som en fælleskommunal indsats blev etableret med den fælleskommunale digitaliseringsstrategi 2010-2015. Det har spillet en afgørende rolle for arbejdet med mono-polbrud og for at skabe rammerne for et konkurrencepræget kommunalt it-marked. Samtidig har arkitekturstyring løbende sat sit præg på udvikling af de digitale indsatser på fagområderne.. KL har indledt arbejdet med at definere indhold til en ny fælles kommunal digitaliseringsstrategi for perioden 2016-2020 og her vil det videre arbejde med arkitekturstyring være et centralt punkt.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet drøfter og giver input til, hvad der kan være centrale principper eller temaer for arkitekturstyring i en ny fælleskommunal digitaliseringsstrategi.

Sagsfremstilling

Den nuværende fælleskommunale digitaliseringsstrategi udløber med udgangen af 2015. Det samme gælder for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Der er derfor nu indledt en proces, der skal lede frem til formuleringen af en ny fælleskommunal digitaliseringsstrategi. Kommunerne har bl.a. i forbindelse med midtvejsevaluering af den nuværende fælleskommunale digitaliseringsstrategi og handlingsplan udtrykt ønske om, at en kommende strategi er mere visionær og strategisk.

De hidtidige resultater

I strategien for 2010-2015 er aktiv it-arkitekturstyring et tværgående indsatsområde, for at skabe rammerne for et konkurrencepræget kommunalt it-marked. Kommunernes It-Arkitekturråd og de første dele af Den fælleskommunale rammearkitektur er initiativer i den nuværende strategi.

Arkitekturstyring har afgørende betydning for det igangværende monopolbrud. Rammearkitektur er udgangspunkt for strukturen i det kommende systemlandskab. Udgangspunktet er kort sagt, at skabe et fundament af standardiserede, fælles services, som kan genbruges på tværs af systemer.

Udover monopolbruddet, er aftalen med regeringen om brugerportal til folkeskoleområdet, et eksempel på betydningen af at kunne tale om arkitekturen. Aftalen går på fælles infrastruktur og fælles standarder m.v., som skal danne udgangspunkt for nye digitale løsninger for kommunikation, læring og trivsel på børne- og undervisningsområdet.

Endelig må det forventes, at vi inden for den nærmeste fremtid vil se, at hele eller dele af de nye systemer på monopolområderne kan genbruges i nye projekter. Et første eksempel er, at KL og KOMBIT, i forbindelse med udfasning af KMD Socialpension, kigger på omlægning af arbejdet med tre tillæg på pensionsområder, ved at fokusere på forenkling af lovgivningen og genbrug af systemelementer i den fælleskommunale portefølje.

Fremadrettede temaer

It-Arkitekturrådet har fra starten adresseret behovet for sammenhængende it og genbrug af data m.v., både som led i at skabe rammebetingelser for et konkurrencepræget kommunalt it-marked, og for at adressere bredere forretningsmæssige målsætninger i kommunerne. Ved arkitekturdagen i november 2013 blev der lagt vægt på:

- arkitekturstyrings rolle i en resultatorienteret offentlig sektor, hvor beslutningsstøtte, baseret på aktuelle data, spiller en stor rolle
- nødvendigheden af effektiv deling af data på tværs af sektorer, fagområder og systemer for at give en sammenhængende og helhedsorienteret service til borgerne samt for at give en god digital service, hvor borgeren ikke skal indtaste de samme data igen og igen,
- sammenhængende it som grundlag for automatisering af processer.

På temamøde i maj 2014 tog It-Arkitekturrådet hul på at drøfte de digitale tendenser, som vil præge det fremtidige arbejde med digitalisering. Blandt temaerne var:

- Anvendelse af realtidsdata og teknologi, der gør det muligt at indsamle og behandle store mængder data. Det vil betyde helt nye styringsmuligheder, som vi allerede ser begyndelsen på. Fx er det i Odense en del af strategien at udnytte data til forebyggelse. For at realisere potentialerne vil det være nødvendigt med et fokus på Data Supply Chain, med indsamling af data ved kilden, og rådet lagde i sin diskussion vægt på, at der skal skabes en helt ny kultur for at bruge data.. Rådet pegede på en række anvendelsesmuligheder, som fx effektstyring og data til differentieret undervisning. Det vigtige er, at data bruges fremadrettet og præventivt. Rådet lagde vægt på vigtigheden af at kommunikere forudsætninger for at udnytte data, fx standarder som muliggør, at data kan flyde på tværs.

- Modstandsdygtig arkitektur var et andet tema. Når digital infrastruktur er afgørende for at løfte kerneopgaver, skal løsningerne være robuste ift. fejl.
- Det grænseløse arbejde – på tværs af organisationer og geografiske skel, hvor digitalisering er en nødvendig forudsætning. Et eksempel på dette er, at Aarhus kommune arbejder med åbne labs, hvor ressourcer fra universiteter og andre organisationer m.v. inviteres til at lave løsninger. Trenden er også relevant i debatten om “Udvikling af Danmark i lokal balance”, hvor fokus er på at sikre udvikling i alle områder af Danmark i en tid med størst vækst i de store byer.
- Agilitet. Digital udvikling er en væsentlig del af kommunal forretningsudvikling – og derfor vil der være større og større overlap mellem forretningsstrategi og digital/it-strategi. Rådet fandt, at det giver et stigende behov for agilitet i udvikling og anvendelse. Prototyping bliver vigtigt og 7 års cyklus, må opblødes, derfor bliver det vigtigt, at have en fælles spilleplade på plads, som vi kan agere indenfor.

Derudover er der en række allerede meget aktuelle trends, som også fortsat vil spille en rolle. Det gælder fx sikkerhed, security by design, mobilitet mv.

Central og decentral udvikling

I arbejdet med en Digital strategi er det ikke tilstrækkeligt kun at forholde sig til den kommunale sektor. Sammenhængen til den øvrige offentlige sektor er også en vigtig parameter. Derfor skal strategiovervejelser også forholde sig til relationen mellem central og decentral udvikling og retningslinjer. Kommunerne skal finde en balance mellem, hvad der håndteres i samarbejde med staten, fælleskommunalt, i andre kommunale fællesskaber og lokalt.

Ift. arkitekturstyring er der udfordringer, som det kan give mening at forholde sig til både kommunerne i fællesskab og i samarbejde med staten. Det gælder fx en helhedsorienteret strategi for infrastruktur. Spørgsmålet er, om det f.eks. er tid for en ny fællesoffentlig hvidbog for it-arkitektur i stil med den, som senest blev udgivet fællesoffentligt i 2003. Denne hvidbog havde alene digital forvaltning som sit fokus. Hvidbogen satte fokus på, at den offentlige sektor bør tage ansvar for egen it-arkitektur, og behovet for at etablere en fælles arkitekturramme, særligt med henblik på at sikre de tværgående sammenhænge. Hvidbogens anbefalinger udmøntedes i etablering af OIO-organisering, som senere i realiteten blev nedlagt sammen med it- og telestyrelsen uden, at der er skabt et tilfredsstillende fællesoffentligt alternativ.

Til inspiration for denne drøftelse kan nævnes, at forskerne Niels Ejersbo og Carsten Greve har beskrevet, hvordan digitalisering i Danmark er blevet hoveddriveren i en public management reform, hvor der er vægt på effektivisering, borgeren i centrum og det resultatbaserede frem for det regelbaserede. Samtidig ser de, at der er formet nye administrative strukturer med vægt på centralisering og større enheder.

Set fra en kommunal synsvinkel er det tankevækkende at sammenholde disse tendenser med forudsætningerne for at skabe kreativitet., sådan som de beskrives af iværksætteren Lars Tvede. Lars Tvede beskriver fire forudsætninger for at skabe kreativitet:

- 1) fælles standarder (som muliggør en udveksling)
- 2) forandringsstimulatorer (fx forskning, samhandel),
- 3) netværk (som kan danne udgangspunkt for samhandel og udveksling af idéer), og
- 4) konkurrence, som forhindrer dynamikken i at gå i stå.

I den sammenhæng argumenterer han for, at centralisering fører til stagnation, mens decentral udvikling omvendt stimulerer kreativitet og udvikling af nye løsninger.

4. Brugerportalsinitiativet til digital understøttelse af kommunikation, læring og trivsel i folkeskolen

Nikolaj Skovmann Malkov

Baggrund

Brugerportalsinitiativet er en del af Aftale om Fagligt Løft af folkeskolen og Strategi for digital velfærd 2013 – 2020. Som opfølgning er det, i forbindelse med Økonomiaftalen for 2015, imellem parterne aftalt, at:

- etableringsomkostninger til fællesoffentlig it-infrastruktur finansieres af staten.
- udgifter til driften af den fællesoffentlige infrastruktur deles ligeligt mellem Undervisningsministeriet og kommunerne. Kommunernes andel finansieres over bloktilskuddet.
- kommunerne afholder udgifter til lokalt indkøb af digitale løsninger til understøttelse af kommunikation, læring og trivsel i folkeskolen.

En fællesoffentlig arbejdsgruppe med deltagelse af KL, Styrelsen for It- og Læring (tidligere UNI-C), Digitaliseringsstyrelsen og Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold er i øjeblikket, med bistand fra Rambøll/Implement, ved at udarbejde 2. del af foranalysen, der skal uddybe funktionalitet og løsninger omkring kommunikation, læring og trivsel, løsnings- og rammearkitektur, Business Case, og lave anbefalinger til et samlet løsningskoncept og implementeringsstrategi. Politisk behandling og godkendelse er med deadline primo oktober 2014.

Indstilling

Det indstilles, at arkitekturrådet:

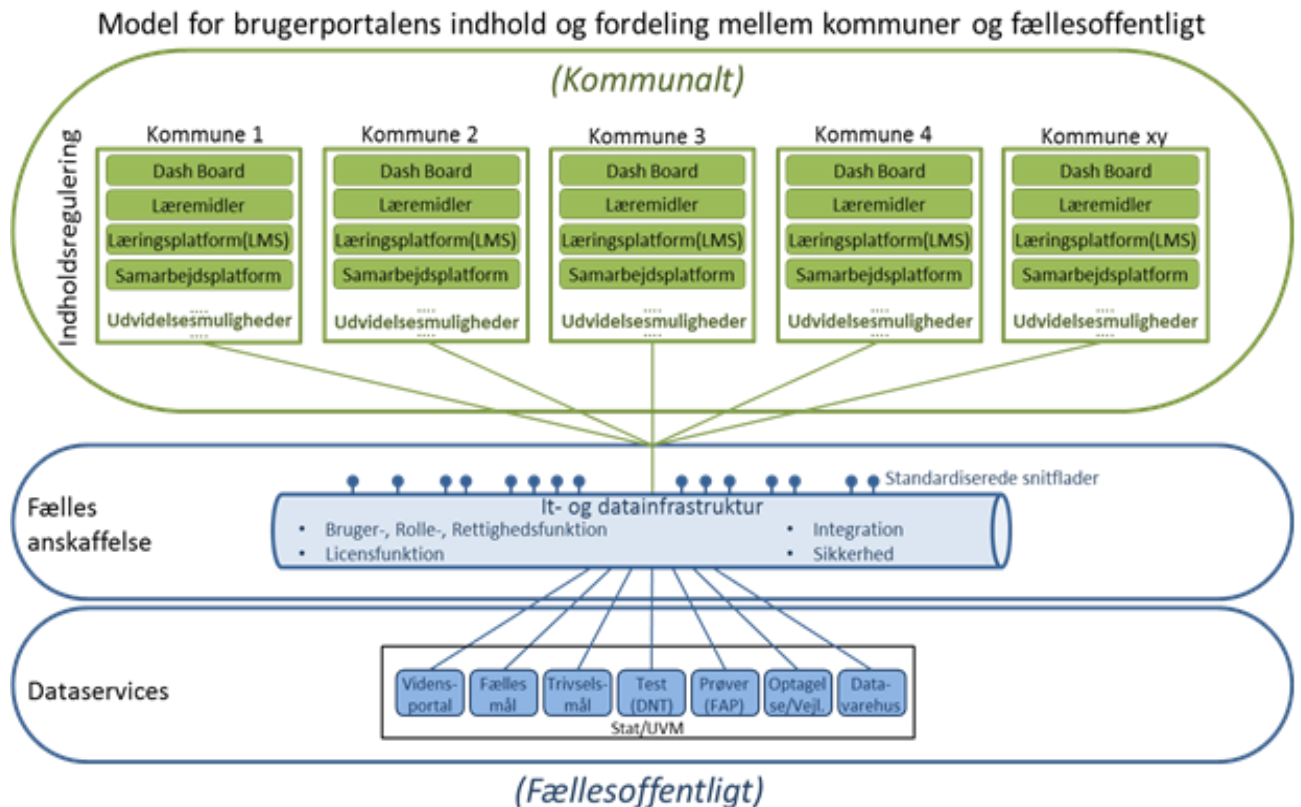
- Orienteres om den aktuelle status og igangværende proces for brugerportalsinitiativet.
- Giver input til arkitekturovervejelserne i forbindelse med brugerportalsinitiativet.

Sagsfremstilling

Brugerportalen bliver etableret ud fra et princip om, at det fællesoffentlige projekt kun sigter imod at levere de sammenhængelementer, som markedet og kommunerne enkeltvis ikke vil kunne frembringe alene. Første del af foranalysen pegede på, at markedet erklærer sig i stand til at levere på de fleste komponenter, imens brugerne pegede på ønsker som understøttelse af folkeskolereformen og anlæggelse af et 0 – 18 års perspektiv med skarp fokus på det enkelte barns trivsel og læring. Den samlede løsning under betegnelsen brugerportalsinitiativet vil derfor kunne stykkes sammen af den enkelte skole og kommune af en række komponenter, der vil kunne leveres

af forskellige leverandører og bindes sammen af standarder og en fælles infrastruktur. Der vil sandsynligvis også være leverandører, der tilbyder suiteløsninger, som tilvejebringer størstedelen af brugerportalsinitiativet. I de tilfælde skal standarderne og den fælles infrastruktur sikre, at kommunerne *har muligheden for*, at skifte leverandør på hele eller dele af den samlede løsning, ligesom kommunerne sikres ejerskab på og adgang til data og andre produkter.

Den konceptuelle model for brugerportalen, som er aftalt mellem parterne, er vist nedenfor i Figur 1.

Figur 1 Konceptuel model for brugerportalens indhold

Transitionen fra *as-is* med SkoleIntra som dominerende aktør og over imod en målarkitektur med en større systemdiversitet og et flerleverandørmarked bundet sammen af standarder og den fælles infrastruktur, vil byde på en lang række af valg. Selvom det endelige løsningskoncept, arbejdsfordeling, implementeringsstrategi mv. endnu ikke er fastlagt, kan der godt identificeres en række arkitekturmæssige muligheder og udfordringer:

Transition og implementering

En grundlæggende præmis for initiativet er, at der skal være en samlet løsning klar til start ved skoleårets start 2016, hvilket giver et vist tidspres. Derfor vil der sandsynligvis også være perspektiver i brugerportalsinitiativet, der rækker udover 2016, og der skal også træffes beslutninger, som er mere begrundet i hensyn til tid end kvalitet. Derfor bør der arbejdes med en

målarkitektur, som rækker udover 2016, så fravigelser er et resultat af en bevidst overvejelse, og man undgår at eventuelle interimløsninger etableres som permanente. Der eksisterer fx i dag anslået 70-80 proprietære integrationer fra kommunens administrative systemer, som fx KMD Elev, KMD Matrix og Tabulex til SkoleIntra til funktioner som fx at oprette UNI-login og vise skemaoplysninger. For ikke at give Its Learning en konkurrencefordel og i stedet åbne markedet på kort sigt, kan der være rationale i, på den korte bane, at udstille disse integrationer i en form for legacy/interim-tjeneste fra den kommende fælles infrastruktur. Men sigtet på den lidt længere bane skal selvfølgelig være, at de proprietære integrationer erstattes af standardiserede snitflader, og hvor det er op til kommunerne enkeltvis eller i fællesskab via fx serviceplatformen, at udstille og anvende dem.

Brugeroplysninger til UNI-Login og Organisation

UNI-Login får i dag brugeroplysninger fra nogle af de ovenfor nævnte integrationer. I rammearkitekturen er data om brugerne forstået som organisationsdata og er en del af byggeblokken Organisation. Udover brugerportalsinitiativet og den øgede digitalisering på folkeskoleområdet, er håndteringen af distribuerede organisationsdata også et aktuelt emne for kommunens øvrige forretningsområder, og det er et emne som en række kommuner i regi af APOS-samarbejdet har arbejdet indgående med, og som i øvrigt bliver endnu mere aktuelt med de kommende fælleskommunale støttesystemer.

Sammenhæng til andre oplysninger om barnet, sagsbærende systemer og dermed sammenhæng til andre sikkerhedsdomæner

Muligheden for også at inkludere dagtilbud indgår i brugerportalsinitiativet. Men derudover er der en lang række andre sammenhænge, som barnet indgår i, og som på et tidspunkt i et folkeskoleforløb kan have indflydelse på barnets læring, eller som kan være relevante for elever, forældre og pædagogisk personale at have adgang til. Det kan fx være oplysninger fra PPR, skoletandlægen og eventuelt også til sagsbærende systemer. Der foregår i dag, i regi af Forældreintra, kommunikation mellem skole og hjem som egentlig burde foregå i løsninger med højere sikkerhedsniveau og som i øvrigt også er omfattet af journaliseringspligt. Det kan tale for sammenhæng til sagsbærende systemer, hvor der så vil skulle skiftes til en løsning med en stærkere sikkerhed end UNI-login. Et af flere mulige udfald af arbejdet kunne være, at sammenhængen mellem brugerportalsinitiativets scope, omkring det enkelte barns læring og trivsel og resten af den kommunale sagsbehandling, er tænkt ind og muliggjort ved hjælp af standarder, hvor de findes, men at der stadig udestår en kommunal opgave med den konkrete tilrettelæggelse.

Planlægning og ressourcestyring (skema)

Plan for dagen (skema) er ikke som sådan en del af brugerportalsinitiativet.

Men skemaoplysninger vil være meget relevante at få vist i fx et elev-dashboard, og derfor bliver overvejelserne alligevel relevante. Det traditionelle skema bliver afløst af en plan for dagen, og den løbende planlægning af undervisningsforløb med træk på kalendertid, ressourcer i form af lokaler, materialer, medarbejdere osv. vil blive en central del af tilrettelæggelsen. Den del minder meget om, hvis ikke den næsten er identisk med, den samme planlægning på andre af kommunens områder som fx arbejdsmarked og sundhed, hvor der i rammearkitekturen på konceptuelt plan er beskrevet, hvordan en byggeblok for ressourcestyring ser ud. Forskellen vil ligge i domænespecifikke begreber. For kommunen kan det dels have den fordel, at man vil kunne indkøbe et enkelt system til ressourcestyring og planlægning i stedet for at betale for den samme funktionalitet flere gange. Men hvad vigtigere er, vil det kunne bidrage til en mere effektiv styring af lokaler, materialer og andet udstyr. Den egentlige plan for dagen i folkeskolen vil stadig kunne foregå i en målrettet brugergrænseflade, men som trækker på de fælles ressourcer.

Samarbejdsplatform, Læringsplatforme og digitale læremidler

Systemerne til at understøtte processerne omkring elevernes læring, samarbejde og brugen af digitale læremidler vil det som sagt være op til den enkelte kommune at indkøbe, hvor brugerportalsinitiativet tilvejebringer de nødvendige standarder for sammenhæng. Der udestår stadig et stykke arbejde i at identificere de rigtige standarder. Men forventningen er, at der i høj grad vil være eksisterende internationale standarder.

Bilag

Læs mere om brugerportalsinitiativet her:

<http://www.kl.dk/En-ny-skole/Aftale-om-brugerportalsinitiativ-til-digital-understottelse-af-kommunikation-laring-og-trivsel-i-folkeskolen-id157784/>

5. Governancemodel for fælleskommunale it-løsninger

Mette Kurland

Baggrund

Kommunerne har efterspurgt en governancemodel for de nye løsninger, herunder specielt en beskrivelse af kommunernes og KL's involvering. Governancemodellen skal sikre en ensartet måde at styre og kvalitetssikre vedligehold, videreudvikling og lovvedligeholdelse af de fælleskommunale løsninger samt en klar beskrivelse af den kommunale involvering og beslutningsstrukturen omkring løsningerne.

Indstilling

Det indstilles, at arkitekturrådet drøfter governancemodel.

Sagsfremstilling

I arbejdet med at fremtidssikre de it-løsninger, som KOMBIT indkøber på vegne af landets kommuner, er der udarbejdet en governancemodel. Modellen beskriver, hvordan kommunerne, KL og KOMBIT i fællesskab skal sikre en ensartet måde at styre og kvalitetssikre såvel vedligehold, videreudvikling og lovvedligeholdelse af de indkøbte fælleskommunale it-løsninger.

Modellen har fokus på kommunernes behov, herunder at videreudviklingen af de enkelte fælleskommunale løsninger effektivt understøtter den kommunale forretning. Samtidig skal videreudviklingen leve op til fremtidige krav og nye udfordringer – herunder, at løsningerne er lovmedholdige. Governancemodellen beskriver, hvordan kommunerne, KL og KOMBIT i samarbejde sikrer, at KOMBIT er i stand til at stille nødvendige krav til leverandøren i forhold til vedligeholdelsen af de forretningsmæssige krav. Det indebærer også, at lovvedligeholdelsen bliver optimal og videreudviklingen af løsningerne understøtter den kommunale kerneopgave.

Herudover skal modellen sikre samspillet med en række øvrige aktører, primært staten, som også har indflydelse på de rammevilkår, som løsningerne skal fungere indenfor.

Bilag

Bilag 2: Governancemodel, maj 2014.

6a. Status på fælles infrastruktur

Michel Sassene og Mette Holm Simonsen

Baggrund

It-arkitekturrådet har bedt KOMBIT give en status på igangværende infrastrukturprojekter, herunder om Støttesystemerne.

Indstilling

Det indstilles, at rådet tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Siden seneste møde i rådet har projektet:

- Gennemført tilbudsphase og modtaget tilbud fra tilbudsgivere til kontrakt om udvikling, vedligehold og drift af støttesystemerne. Tilbud vurderes pt.
- Forberedt kommunal styregruppe
- I samarbejde med kommunale arbejdsgrupper diskuteret, hvordan kommuner kan ibrugtage støttesystemerne og hvordan KOMBIT kan understøtte denne ibrugtagning.
- Forberedt udviklingsforløb, herunder indkøring af team, indkørt nye styringsværktøjer, mv.

Den næste tid planlægger projektet primært at arbejde med:

- Tilbudsvurdering og kontraktindgåelse
- Forberede og gennemføre afklaringsforløb med leverandør af støttesystemerne.
- Kommunikation til kommuner om, hvad kommuner kan gøre for at være klar til at benytte støttesystemerne og hvad KOMBIT vil bidrage med for at understøtte denne ibrugtagning.
- Etablering af kommunal styregruppe

Forretningsudvalget for rådet har fremsendt en række spørgsmål, som vil blive besvaret på mødet.

Bilag

Bilag 3: Henvendelse fra arkitekturrådets forretningsudvalg vedr. de fælles-kommunale støttesystemer.

6b. Serviceplatform

Baggrund

SP er i løbet af forår og sommer 2014 implementeret i KOMBIT's forvaltning. Der er nu 13 kommuner, der anvender løsninger på SP og 2 fælleskommunale løsninger (NemRefusion tager SP i brug den 9. september). SP har derudover initieret større udviklingsopgaver, som led i klargøringen til monopolbrudssystemerne og generelt.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager indstillingen til efterretning.

Sagsfremstilling

Projektleder Mette Holm Simonsen fortæller kort om anvendelsen af SP samt om de mange videreudviklingstiltag, der skal sikre, at Serviceplatformen enkelt og effektivt kan understøtte kommunernes behov for integrationer.

Bilag

Bilag 4: Serviceplatformen It-Arkitekturråd, september 2014.

7. Status på fælles snitflader

Sisse Katrine Bang, Jesper Seidler (KOMBIT), Bjarne Jørgensen (SKI)

Baggrund

Det er besluttet, at Kommunernes It-Arkitekturråd fremadrettet skal have et fast punkt på dagsorden, hvor der er mulighed for at drøfte arbejdet med "Fælles snitflader". Drøftelsen vil tage udgangspunkt i et oplæg fra KOMBIT med status på fremdriften samlet set.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager den mundtlige status til efterretning.

Sagsfremstilling

KOMBIT arbejder fortsat med stort fokus på at sikre, at de fælleskommunale snitflader til de nye systemer virker, når de udrulles i kommunerne og de gamle systemer udfases.

Som opfølgning på de indsatsområder KOMBIT præsenterede på sidste arkitekturrådsmøde, har der været følgende fremdrift:

- Der har været afholdt forhandling med **kommunernes nuværende betydende leverandører** – dvs. hvor mindst et af monopolsystemerne skal bruge snitfladen (fx jobcenterområdet) eller hvor mindst ét af monopolsystemerne vil værdsætte, at der etableres en snitflade (fx ESDH systemer ift. SAPA). Referater fra møderne ligger på kombit.dk og langt størstedelen af leverandørerne har underskrevet den hensigtserklæring, som er forløberen for en endelig aftale med KOMBIT. I hensigtserklæringen forpligter leverandørerne sig til at indgå samarbejde med KOMBIT ift. udveksling af data via Serviceplatformen, og integrere med de fælleskommunale støttesystemer.
- KOMBIT har **i samarbejde med SKI** fået indsat krav om obligatoriske integrationer, som den tilbudte løsning skal indgå i på SKIs rammeaftale 02.19. De obligatoriske integrationer er, ift. integrationen med de fælles kommunale løsninger, omfattende både de fælleskommunale fagløsninger og støttesystemerne. Målet er, at kommunens systemer, der købes via SKI, er klar til monopolbrud. Integrationsbehovet vil variere ift. de forretningsområder, som den enkelte løsning understøtter.
- Der er etableret et site på KOMBIT.dk, hvor såvel kommuner og leverandører kan finde information om snitflader. Desuden arbej-

des der på et ekstra net (share-point site), hvor beskrivelser og dokumentation mv. kan gøres nemt og offentligt tilgængelig for (kommunernes) leverandører.

Der arbejdes endvidere på en ændret afregningsmodel/forretningsmodel ift. SP, da kommunerne har tilkendegivet, at den nuværende model ikke er motiverende for anvendelse af serviceplatformen. Den oprindelige model er etableret og godkendt af en kommunal følgegruppe og det er også den gruppe, som er inddraget i arbejdet omkring en ny model. Det er planen, at der forligger en ny afregningsmodel sidst i september.

Udover ovenstående vil der være en kort orientering om KOMBITs samarbejde med SKI om 02.19 samt afrapportering fra første møde i følgegruppen for Datafællesskabet og Serviceplatformen.

8. It-sikkerhedspolitik

Michael Hald

Baggrund

Digitale løsninger bruges over alt i samfundet, og anvendelsen øges hele tiden. Det betyder, at vores sårbarhed overfor nedbrud vokser. Kompromittering af digitale løsninger og data er en risiko vi skal kunne håndtere, og opgaven vokser i takt med afhængigheden af digitale løsninger.

Den seneste tids spektakulære sikkerhedsbrister har ført til øget politisk fokus og debat om emnet. KL har i økonomiaftalen aftalt med regeringen at arbejdet med it-sikkerhed skal styrkes yderligere med henblik på at sikre fortrolighed om personfølsomme oplysninger og et højt sikkerhedsniveau i den digitale infrastruktur. KL er derfor gået i gang med at overveje at udarbejde en samlet politik for sikkerhed på området, der tilgodeser sikkerheden og bidrager til effektive opgaveløsninger.

Indstilling

Det indstilles til It-arkitekturrådet, drøfter og komme med input til en KL-politik på området, herunder overvejer hvilken rolle KL skal spille sammen med kommunerne, samt diskutere hvilke aktiviteter der kan prioriteres.

1. Hvilke områder er efter rådets vurdering de vigtigste at fokusere på mhp. at øge den digitale sikkerhed?
  - Hvad bør der gøres- på kort og langt sigte
  - Eventuel prioritering af opgaverne

Sagsfremstilling

I en tid hvor data udveksles og genbruges på tværs af organisationer, er det værd at undersøge om en sikkerhedspolitik der stort set bygger på den enkelte institutions (kommune, ministerie, region) vurderinger, skaber et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau i den offentlige sektor set under et. Kommunens sikkerhedsniveau afhænger ikke af kommunens aktiviteter alene, men også af niveauet hos samarbejdspartnerne (og der er mange).

Center for cybersikkerhed (under Forsvarsministeriet) har til opgave at sikre samfundet generelt mod angreb udefra. Centret tilbyder kommunerne forskellige ydelser mhp. at øge den digitale sikkerhed.

Indsamlede data udveksles i stigende grad mellem offentlige (og private) institutioner. Selve udvekslingen kan udgøre en risiko, og hvordan kan man som dataafgiver være sikker på, at modtager behandler data tilstrækkeligt sikkert, når hver enkelt institution definerer sin egen sikkerhedspolitik og niveau?

Medarbejdernes adfærd udgør traditionelt den største risiko mht. datasikkerhed. Dels ved uhensigtsmæssig adfærd (eks. CPR-numre på en hjemmeside) og dels ved misbrug af fortrolige data (eks. ugebladshistorien).

KL har iværksat en mindre analyse i efteråret 2014 mhp. at afdække generelle udfordringer og svagheder i den kommunale informationssikkerhed, hvor den øgede datatrafik mellem institutioner øger risikoen for fejl. Projektet vil inddrage kommunerne og skal bidrage til at skabe et overblik over sikkerhedsniveauet ”hele vejen rundt” og skal bidrage til at skabe et fundament for KL’s holdninger til den kommende dialog med staten om IT-sikkerhed, så evt. svage punkter kan udpeges og forholdsregler kan sættes i værk.

Kommunernes informationssikkerhed er delvist lovreguleret, bl.a. ved persondataloven. Generelt skal kommunerne passe på sine værdier (data), men der er relativt få specifikke, lovmæssige krav til hvordan og hvor meget der skal passes på. KL anbefaler kommunerne, at anvende IS= 27.001 som standard for kommunens informationssikkerhed, og alle statslige institutioner er forpligtet til, at anvende standarden. Den kommunale revision inddrager informationssikkerhed som en vigtig del af revisionen, og anbefalinger, påtegninger og påpejning af mangler herfra, fører ofte til handling fra kommunen.

Der foreligger udkast til en EU-forordning om regulering af omgang med persondata. KL finder ikke, at forordningen har ramt den rigtige balance, men skaber øget bureaukrati og tunge arbejdsgange, der ikke vil øge sikkerheden, men omkostningerne. Hvis den gennemføres vil den stramme reglerne for opbevaring, deling og anvendelse af persondata.

./.

KL’s holdning til forordningen er beskrevet i vedlagte notat.

http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_58042/cf_202/KL_m-rkesager_omkring_databeskyttelse.PDF

Bilag

Bilag 5: Uddybning af KLs holdning til EU's forordning om databeskyttelse.

9. DHUV – med Arkitekturrapport

Louise Dalby, KOMBIT og Mark Surrøn, KOMBIT/Silverbullet

DHUV-projektet har til Arkitekturrådet udarbejdet en arkitekturrapport. Rapporten beskriver forskellige aspekter af DHUV-løsningen fra forretningsgange til teknik. Den Fælleskommunale Rammearkitektur er en væsentlig del af kravene til DHUV-løsningen og rapporten går således i detaljer med, hvordan rammearkitekturen påvirker DHUV-løsningens arkitektur fra principper til fælles støttesystemer og forretningsservices.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet drøfter Arkitekturrapporten med udgangspunkt i høringssvar fra netværket.

Sagsfremstilling

Rapporten belyser baggrunden for løsningen, overordnet funktionalitet, brugen af rammearkitekturens arkitekturprincipper, anvendelsen af rammearkitekturens fælles forretningsservice og støttesystemer, brugen af andre services samt anvendelsen af offentlige standarder, it-infrastruktur og it-sikkerhed.

Bilag

Bilag 6: ArkitekturRapport DHUV.

Bilag 7: Høringssvar til arkitekturrapport for DHUV

10. KITOS – med Arkitekturrapport

Brian Andersen

Baggrund

KITOS blev præsenteret på arkitekturrådsmødet den 25. februar 2014. Det blev på det møde besluttet, at KITOS skulle på dagsordenen igen når projektet var mere fremskreden med henblik på, at give en status dels ift. udviklingen af løsningen, forvaltnings set-up'et og samarbejdsflader til KL og Kombit.

Indstilling

Det indstilles, at arkitekturrådet

- drøfter og kommenterer KITOS arkitekturrapporten, med udgangspunkt i høringssvarene fra netværket af kommunale forretnings- og it-arkitekter
- drøfter og kommer med forslag til hvordan OS2 KITOS projektet kan samarbejde med KL og KOMBIT om at få lavet ét fælleskommunalt ITS Systemkatalog, så det har den højest mulige datakvalitet – herunder hvilken rolle leverandørerne med fordel kan have.

Sagsfremstilling

KITOS er i forhold til udviklingsarbejdet i de sidste faser af leverancen af version 1, og løsningen er rent funktionelt og ift. scope meget tæt på at fremstå i en 1:1 udgave ift., de mockups, som tidligere er blevet præsenteret.

Der har undervejs i udviklingsforløbet været en stor og bred interessetilkendegivelse for, at man skulle arbejde hen imod, at systemet indeholder et IT Systemkatalog, som dækker det kommunale marked. Løsningen er bygget til at understøtte dette og det er besluttet at lave et sådan katalog.

Løsningen er samtidig overdraget til OS2 samarbejdet og det er i regi heraf besluttet, at etablere en styregruppe, nogle ad hoc arbejdsgrupper og en sekretariatsfunktion. Sidstnævnte vil varetages af en anvenderkommune for ét år ad gangen og vil få frikøbt ressourcer til denne opgavevaretagelse gennem et tilslutningsgebyr, hvis størrelse vil afhænge af hvor mange kommuner, der ønsker at benytte løsningen.

Løsningen forventes stadig at være tilgængelig pr. den 1. oktober for kommuner, der ønsker at tilslutte sig. Der vil evt. blive lavet en udrulningsmodel, så der ikke kommer for stort et pres på de sparsomme ressourcer mht. vejledning, uddannelse og support ligesom det jo er en løsning i version 1.0 og må forventes at have nogle 'indkøringsudfordringer'.

Der er udarbejdet en KITOS arkitekturrapport, som bl.a. har til formål at beskrive hvordan KITOS via rest-interface og agenter/beskedfordelere kan indgå i rammearkitekturmæssige sammenhænge.

Bilag

Bilag 8: Arkitekturrapport for KITOS

Bilag 9: Høringssvar for arkitekturrapport for KITOS

11. VERA

Martin Scheil Corneliusen

Kommunerne står i disse dage overfor en større omstillingsproces som følge af implementeringen af den fælleskommunale rammearkitektur samt KOMBIT's udbud på monopolområdet. Paradigmeskiftet, som dette typisk benævnes, fordrer en fuldstændig nytænkning af hvorledes digitalisering af den kommunale sektor varetages og kræver, at kommunerne lokalt får oparbejdet en erfaringsbase med denne nye tilgang for på sigt, at kunne høste de påtænkte gevinster.

Indstilling

Kommunerne i Vendsyssel har i fællesskab igangsat udvikling af en ny digital infrastruktur, som skal virke som en katalysator for implementeringen af den fælleskommunale rammearkitektur. Det indstilles, at arkitekturrådet:

- bakker op om projektet
- drøfter hvordan der kan sikres en bredere opbakning fra landets resterende kommuner, som ligeledes står midt i samme omstillingsproces.

Sagsfremstilling

Som følge af KL og KOMBIT's arbejde med at udvikle og realisere dele af den fælleskommunale rammearkitektur, pågår der lokalt i kommunerne et stort omstillingsarbejde for at sikre, at man kan aftage de fælleskommunale systemer som KOMBIT udbyder på vegne af kommunerne. Fokus hos KOMBIT har bl.a. været at sikre, hvorledes der indenfor denne fælleskommunale ramme er sikret sammenhæng på tværs af disse nye fælleskommunale systemer. Mindre fokus har der, forståeligt nok, været på at anvise hvorledes den enkelte kommune får etableret en ny digital infrastruktur lokalt, som kan spille sammen med de fælleskommunale systemer og platforme. De fem kommuner i Vendsyssel har på denne baggrund opstartet et samarbejde om at få udviklet en digital infrastruktur som – indenfor den fælleskommunale rammearkitekturs ramme – kan virke som en katalysator for omstillingsarbejdet i kommunerne. Vi har valgt, at navngive dette projekt VeRA (Vendsyssels RammeArkitektur).

Kommunerne i Vendsyssel er pt. ved at igangsætte et OPI-samarbejde med udviklingshuset IT-minds, hvor vi i fællesskab forsøger at realisere udvalgte dele af den fælleskommunale rammearkitektur baseret på open source teknologier. Derudover vil vi gerne dele produkter og erfaringer fra projekter med landets andre kommuner i det omfang det efterspørges, og der ønskes derfor en stillingtagen til hvorledes dette kan ske på bedste vis.

Bilag

Bilag 10: Notat vedrørende muligt OPI.

Bilag 11: Roadmap for VERA.

Bilag 12: VERA – økonomi.

12. Eventuell